

maģistra darbu 2012. gadā.

Projekta ilgtermiņa mērķis ir izveidot 13.-17. gadsimta vaska zīmogu datu bāzi, kas sniegs plašāko apkopojamo informāciju par LNA LVVA krājumā esošajiem vaska zīmogiem (izcelsme, pielietojums, īsas biogrāfiskas ziņas par zīmoga īpašnieku, zīmoga materiāls, krāsa, izmēri, fiziskais stāvoklis).

Projekta pirmās kārtas ietvaros, kas noslēdzās 2012. gada 31. maijā, tika apsekoti trīs fondi, kuros konstatēti 3076 vaska zīmogi. Tika veikta visu vaska zīmogu fotofiksācija, izveidojot to aversa, reversa un sānskata digitālos foto uzņēmumus. Projekta gaitā veikta arī restaurēto pergamentu fotofiksācija, šos foto uzņēmumus paredzēts izmantot LNA LVVA vajadzībām. Izveidoti arī visu vaska zīmogu apraksti latviešu valodā. Veicot vaska zīmogu un dokumentu, kuriem tie pievienoti, apsekošanu, novērtēts objektu fiziskais stāvoklis. Objektu fiziskā stāvokļa apraksti tiks iekļauti elektroniskās datu bāzes saturā, kā arī tiks izmantoti turpmāku LNA DPSD konservācijas un restaurācijas darbu plānošanā.

Projekta pirmās kārtas rezultātā, LVVA 8. fonda materiālos atklāts Kurzemes bīskapijas bīskapa Martina Levitas lielais zīmogs (1. attēls), kas datēts ar 1486. gadu un bīskapa Heinriha fon Bazedova lielais zīmogs (2. attēls),

kas datēts ar 1512. gadu. Abi zīmogi pēc literatūras datiem ir saglabājušies tikai attēlos un publikācijās, bet nav atrodamā oriģinālā.

Šobrīd norisinās projekta otrā kārta, kuras ietvaros paredzēts veikt datu bāzē iekļaujamās informācijas tulkošanu angļu valodā, sagatavotā foto materiāla digitālo pēcapstrādi, kā arī izmantoto dokumentu anotāciju sagatavošanu un tulkošanu.

Datu bāzē apkopotā informācija pavērs plašas, mūsdienu tehnoloģijām atbilstošas zīmogu pētniecības iespējas ne tikai Latvijas, bet arī ārvalstu pētniekiem. Pieejamā informācija būs nenovērtējams ieguldījums vēstures, mākslas vēstures, kā arī restaurācijas un arhīvu zinātnes programmu studentu izmantojamo resursu papildināšanai. Tāpat tiks pavērtas plašas iespējas arhīva saglabāšanas un restaurācijas jomas darbinieku darba plānošanai, nosakot, kuru objektu saglabāšana, konservācija un/vai restaurācija ir prioritāra. Tāpat, izveidojot datu bāzi, tiks veicināta arhīva materiālu pieejamība un sabiedrības informēšana.

Ilona Teplouhova

*Latvijas Nacionālais arhīvs
Dokumentu preventīvās saglabāšanas
departaments*

Kurzemes bīskapijas bīskapa Martina Levitas lielais zīmogs, 1486. g. (LVVA, 8. fonds, 3c apraksts, 65. lieta)

Kurzemes bīskapijas bīskapa Heinriha fon Bazedova lielais zīmogs, 1512. g. (LVVA, 8. fonds, 2c apraksts, 12. lieta)

Izsludināts un turpinās Rietumu bankas projektu konkurss

“Latvijas Sakrālais mantojums”
www.rblf.lv
Pieteikumus var iesniegt līdz
10. maijam

Cienījamie kolēģi:

Ir pienācis laiks Restauratoru Biedrības balvai. Tā kā informācijas aprīte mums vēl nav pietiekoši aktīva - aicinām ieteikt un pieteikt šai balvai kolēģus, restaurētos objektus, utt.

Iesniegt līdz 10.05.2013.

Inita Smila
inita.smila@history-museum.lv

Aīda Podziņa
inese_sakne@inbox.lv

Inese Sakne
restore@apollo.lv

Restauratoru biedrības dzimšanas dienas ballīte paredzēta 7. Jūnijā, vieta un laiks vēl tiks precizēta.

Seko jiet tālākai informācijai.

Latvijas Restauratoru biedrības avīze Nr.56

ISSN 1691-0966

Iznāk kopš 1997. gada novembra.

Adrese:

Vecpilsētas iela 7, Rīga LV 1050,
tālr. 67213273

Iznāk 4 reizes gadā

Redaktore **D. Murziņa**

e-pasts: dita.mp@apollo.lv

Korektore **A. Brīvniece**

Viesredaktors **Māris Jēkabsons**

Mājas lapa:

www.restauratorubiedriba.lv

Restauratoru biedrības avīze

2013. gada aprīlis

Nr. 56

Ieskats Latvijas restaurācijas nozares jubilejas gada norisēs.

2014. gadu var dēvēt par Latvijas restaurācijas nozares jubilejas gadu: Baltijas valstu restauratoriem tā ir 10. tikšanās un tā ir Latvijas Restauratoru biedrības 25. dzimšanas diena.

Līdzsvaru meklējot: saglabāšana, izmantošana, restaurācija – tāda ir 2014. gada Baltijas valstu 10. triennāles tēma. Plašāks skaidrojums tēmas izvēlei, kas starp citu dzima karstās diskusijās, ir atrodams biedrības mājas lapā (www.restauratorubiedriba.lv).

Triennāles pasākumi – izstāde, konference, kultūras programma – notiks laikā no 2014. gada 26. – 31. maijam.

Biedrības paspārnē ir izveidota darba grupa šī pasākuma organizēšanai, kuras vadību, kā Jūs atceraties, LRB pēdējā kopsapulcē uzticēja Intai Rudzītei. Darba grupā strādā (nebaidos tā teikt!) 11 mūsu kolēģi un informācija par par to tāpat ir pieejama virtuālajā vidē.

Ir notikušas trīs darba sanāksmes un vairākas konsultācijas individuālā kārtā, kuru laikā izkristalizējās veicamie darbi un pienākumu sadale.

Tā, piemēram, ir skaidrs, ka Latvijas restauratoru veikums kultūras

mantojuma saglabāšanā tiks parādīts iztādē. Par tās organizatorisko pusi un kataloga izveidošanu rūpēsies Latvijas Nacionālā mākslas nozares restaurācijas nodaļas vadītāja Velga Opule. Izstādes vieta plānota Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas izstāžu zālē.

Par konferences rakstu krājuma izveidošanu un izdošanu atbildīga būs Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas darbiniece Laura Lūse. Par stenda referātiem rūpēsies kolēģis no būvfimas RE&RE Juris Pavlovs.

Darba grupas dalībnieki nesēn apmeklēja Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunceltni lai gūtu priekšstatu par telpām konferencei un stenda referātiem. Jāsaka, ka mums ir paveicies, jo tiek dota *Koncertu un konferenču zāle*, kas veidota kā amfiteātris un tiks aprīkota ar visu nepieciešamo aparatūru. Blakus zālei ir pietiekami plašas telpas stenda referātu eksponēšanai un kafijas pauzēm.

Tā saucamajā informatīvajā grupā, kam jā rūpējas par informācijas izplatīšanu un apmaiņu strādā trīs mūsu kolēģes Laura Lūse, In-

dra Tuņa un Aija Brīvniece.

Iezīmējas arī daži risinājumi kultūras programmas noslēdzošajai dienai: plānoti trīs ekskursiju maršruti Vidzeme, Kurzeme, Rīga. Ar maršrutu konkretizāciju strādā darba grupas locekļi Indra Saulesleja, Sarmīte Gaismiņa, Inta Rudzīte. Protams, ka vēl daudz kas šobrīd ir tapšanas stadijā un par daudzām triennāles pozīcijām, kā arī LRB 25. jubileju mēs diskutējam, lai atrastu iespējami labāko risinājumu. Mēs būtu pateicīgi dzirdēt un redzēt kolēģu idejas un rosinājumus!

Lūdzam aktīvāk pieteikt darbus izstādei, referātus un stenda referātus. Jāpiebilst, ka referātu atlase notiks konkursa veidā, jo katrai no dalības valstīm paredzēti seši referāti nolasīšanai konferencē. Atlases kritēriji top. Galvenais – atbilstība konferences tēmai, interesants objekts un interesanta restaurācija.

Apsolu, ka informēsim Jūs arī turpmāk!

*Darba grupas vārdā
Inta Rudzīte.*

Līgatnes papīra vēstures saglabāšana.

Nevienam nav noslēpums, ka papīra ražošana Latvijā un arī Eiropā saistāma ar Līgatnes vārdu! Līgatniešiem doma par papīra muzeju rosās jau sen, bet reālas virzības uz tās īstenošanu līdz šim nav bijusi. Tagad šīs idejas realizācijai maģistra darba ietvaros tieku piesaistīta es, Latvijas Mākslas akadēmijas Restaurācijas katedras studente Līga Jansone. Ideju par studentu piesaistīšanu izteica Latvijas Valsts Koksnes Ķīmijas institūta vadošā pētniece, ķīmijas zinātnieci doktore Ļubova Beļkova, Restauratoru biedrības kopsapulcē uzrunājot LMA docenti, restauratori-vecmeistari Gunitu Čakari.

Iesaistīšanās, iespējams, jauna

muzeja tapšanā ir ne vien interesanta un saistoša, bet ieguldītais darbs, ceru, nesīs arī labumu vispārējai Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanai.

Maģistra darba nosaukums ir „Līgatnes papīrfabrikas vēstures saglabāšana”, darba vadītāja – Gunita Čakare. Maģistra darba pamatā ir Līgatnes papīrfabrikas vēsturisko papīru paraugu, produkcijas, dokumentu un citu liecību bojāejas problēma. Par galveno darba mērķi izvirzīta vēsturisko materiālu apkope, preventīvā konservācija, sistematizēšana, glabāšanas apstākļu izveide, un iespējamās muzeja koncepcijas piedāvāšana, vārdu sakot, – pirmkārt, arhīva izveide.

Tiktu sakārtota vieta, kur glabātos vēsturiskās liecības, kuras turpmāk būtu iespējams papildināt. Izveidojot šādu konkrētu drošu glabāšanas vietu, paaugstinātos uzticība cilvēkos, kas vēlētos sev piederošās, ar papīrfabriku un tās vēsturi saistītās, liecības nodot glabāšanā arhīvam, kur tās būtu pieejamas plašākai sabiedrībai un saglabātos tālākām paaudzēm.

Uzsākot darbu, vēsturiskie materiāli bija haotiski salikti dažādās Līgatnes papīrfabrikas administrācijas ēkas telpās. Nevienam pat isti nevarēja pateikt, kādi un cik vērtīgi materiāli tur atrodas. Šajās telpās ir palikusi tikai niecīga daļa no visa, kas kādreiz bijis. Lai nezustu arī palikušais,

bija nepieciešams sākt konstruktīvus saglabāšanas pasākumus.

Pirmais maģistra gads gandrīz pagājis, un ir veiktas lielas iestrādes maģistra darba izpildē: apsekotas LPF telpas, kuras būtu izmantojamas pagaidu arhīva iekārtošanai, veikta šo telpu apkope, dezinfekcija un pielāgošana, veikta vēsturisko materiālu apkope (atputekļošana un dezinfekcija).

Kā konsultante tika uzaicināta mikrobioloģe Renāte Daukste, lai veiktu telpu un vēsturisko materiālu mikrobioloģisko kontroli. Tika secināts, ka telpās, kur glabājās materiāli, vides kvalitāte ir neapmierinoša un steidzami nepieciešami atbilstoši pasākumi.

Viena no telpām LPF administrācijas ēkā, kur glabājās vēsturiskie materiāli. 2012. gada maijs – pirms maģistra darba uzsākšanas

Bojātie papīra paraugu albumi ar pelējuma pazīmēm un paaugstinātu mitrumu. 2012. gada oktobris

Bioloģiski bojātie materiāli tika izolēti un nodoti dezinfekcijai. Atsevišķi atlikti arī tie materiāli, kuriem nepieciešama nopietnāka tehniska restaurācija.

Paralēli preventīvajiem pasākumiem tika veikta laikietilpīgā materiālu sistematizēšana pēc tēmām:

1. LPF produkcija (aplakšnes, burtnīcas, dienasgrāmatas, zīmēšanas bloki, blociņi, albumi u.c.)

2. Laikā no 1931. līdz 1988. gadam ražoto papīru paraugu albumu hronoloģiska sakārtošana.

3. Administratīvo dokumentu tematiska šķirošana (līgumi, atskaites, protokoli, tehniskie norādījumi, nolikumi, receptes, pamācības, instrukcijas, plāni, rasējumi u.c.).

Pašlaik dokumentu nosaukumi ar nelieliem komentāriem tiek ievadīti arī datorprogrammā. Jāpiebilst, ka šajā darba posmā

Pagaidu telpa, kur pašlaik glabājas apstrādātie un sistematizētie materiāli. 2012. gada novembris

Bojātās grafikas, fotoattēli ar pelējuma pazīmēm. 2013. gada februāris

dokumentu sistematizēšana ir vēl tikai virspusēja, tikai lai gūtu priekšstatu par kādiem vēsturiskiem materiāliem iet runa un lai spētu orientēties, kāda veida dokumenti tur vispār atrodas. Materiāli netiek analizēti pēc to svarīguma pakāpes, jo tas jau būs nākamais solis, ko varēs veikt profesionāli vēsturnieki.

Maģistra darba uzdevums ir izveidot apstākļus, lai šīs vēsturiskās liecības varētu turpmāk pēdīt, vajadzības gadījumā arī papildināt, vai tieši otrādi – atteikties no nenozīmīgiem dokumentiem. Izveidotais arhīvs būtu pamatbāze topošajam muzejam.

Strādājot pie šī maģistra darba, tiek regulāri komunicēts ar Papīrfabrikas vadību un Līgatnes Novada pašpārvaldi, kā arī ar cilvēkiem, kas līdzdarbojas Līgatnes vēstures saglabāšanā. Visā notikumu virzība, attīstība un situāciju izmaiņas tiek dokumentētas, pierakstītas dienasgrāmatā.

Jāatzīmē, ka maģistra darbs tiek atbalstīts ar Eiropas sociālā fonda mērķstipendiju, kas dod iespēju divas reizes nedēļā doties uz Līgatni un veikt nepieciešamos pasākumus. Ar šiem līdzekļiem tiek atmaksāta arī albumu dezinfekcija fumigācijas kamerā, kā arī citu materiālu iegāde, kas saistās ar preventīvās konservācijas pasākumiem.

L. Jansone

LRB kopsapulce Kara muzejā 1.februārī.

Biedrības rindas aug. Nu jau esam vairāk kā 160 biedri. Un kļūstam arvien apzinīgāki - jau vairākus gadus nav jāsatraucas par kvorumu. Sapulces dienas kārtība gadu no gada paliek nemainīga – atskaites, vēlēšanas,

informācija par svarīgākajiem plānotajiem pasākumiem. Šoreiz gan tā sākās ar skumju klusuma brīdi, pieminot aizsaulē aizgājušos kolēģus Agitu Behmani un Edvīnu Kalniņu.

Tad sekoja biedrības priekšsēdētājas

Daces Čolderes atskaite par biedrības paveikto 2012. gadā: izdota avīze, notikuši 10 semināri, divas ekskursijas – uz Poliju (Krakovu, Toruņu) un Tukuma apkaimi, sākta gatavošanās 2014. gada Baltijas valstu restaura-

toru triennālei, izveidota LRB mājas lapa (www.restauratorubiedriba.lv). Par nākotnes plāniem, kas jau ieskicēti – jāturpina gatavošanās 10. Baltijas restauratoru triennālei un mūsu biedrības 25. dzimšanas dienai 2014. gadā, jāturpina izdot avīzi, jāturpina otrdienu semināri. Kā vienmēr interese par pieredzes apmaiņas braucieniem uz ārzemēm. Tā kā radusies aizķeršanās - nav iespējams nokārtot formalitātes paredzētajam braucienam uz Parīzi, tad tiek piedāvāts doties pie kaimiņiem uz Lietuvu, bet jautājums

gramma) norisi. Vēl Liene Visendorfa informēja par izveidoto biedrības mājas lapu, tās uzbūvi, un aicināja biedrus izteikt priekšlikumus, pārskatīt un papildināt informāciju par sevi biedru sarakstā ar fotogrāfiju. Dita Murziņa vēlreiz atgādināja par avīzi, cik smagi top raksti. Tādēļ radusies ideja par viesredaktoriem nav nemaz slikta! Māris Jēkabsons īsi informēja par notiekošo Kultūrkapitāla fondā, bet Laura Lūse – par apkopoto informāciju par VKPAI restaurācijai izsniegtajām atļaujām un saņemtajām

2012. gadā svinējuši Un nobeigumā par vēlēšanām. Tā kā vairāki ilggadīgi valdes locekļi (Sarmīte Gaismiņa bijusi ievēlota pilnīgi visās valdēs kopš LRB dibināšanas 1989. gadā!) pirms kopsapulces atsauca savas iespējamās kandidatūras, tika meklēti un uzrunāti jauni, darboties varoši un perspektīvi pretendenti. Tas tāpēc, lai valde netiktu ievēlota haotiski, bet iespējamie kandidāti būtu gatavi darbam. Katrs jaunais valdes kandidāts nedaudz iepazīstināja ar sevi un, lūk, vēlēšanu rezultāti –

vēl ir atklāts.

Kā vienmēr pēc priekšsēdētājas, sekoja revīzijas komisijas ziņojums par biedrības finansiālo darbību, kuru nolasīja Inita Smila (šī atskaite vai nu tiks publicēta atsevišķi, vai arī interesentiem jāvērsas valdē).

Sapulces gaitā par gatavošanos 10. Baltijas valstu restauratoru triennālei ziņoja Inta Rudzīte, kura ir atbildīgā par šī nozīmīgā pasākuma (Baltijas restauratoru konference, Latvijas restauratoru izstāde, kultūras pro-

atskaitēm, vai to trūkumu.

Atkal ir pienācis laiks LRB Goda balvas pasniegšanai, tādēļ tika ievēlēta Goda balvas komiteja – Inese Sakne, Aida Podziņa un Inita Smila. Pretendentus lūdzu pieteikt līdz 15. maijam.

Kā katru gadu, arī šoreiz tika sveikti pagājušā gada jubilāri. Tāpat kā pieaug biedrības rindas, tā arī jubilāru skaits kļūst kuplāks. Šoreiz tie bija 21, kas

Valdes priekšsēdētāja: Dace Čoldere;
Valdes locekļi: Māris Jēkabsons, Rasma Lezdiņa, Laura Lūse, Dita Murziņa, Juris Pavlovs, Inta Rudzīte, Jānis Tolpežņikovs, Indra Tuņa, Liene Visendorfa;
Revīzijas komisija: Inita Smila.

Zita Sokolova

Latvijas Nacionālā arhīva darbs pie elektroniskās vaska zīmogu datu bāzes izveides.

2011.gadā Latvijas Nacionālā arhīva Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamentā (turpmāk – LNA DPSD) tika uzsākts nozīmīgs darbs pie elektroniskās zīmogu datu bāzes izveides. Projekta īstenošanā ir

iesaistīti LNA DPSD un LNA Latvijas Valsts vēstures arhīva (turpmāk – LVVA) darbinieki un tā norisi atbalsta Latvijas Arhīvistu biedrība un Valsts Kultūrkapitāla fonds.

Projektam par pamatu izmantots

LNA DPSD restauratores un projekta otrās kārtas vadītājas Ilonas Teplouhovas maģistra darbs „Latvijas teritorijas 13.–17.gs. vaska zīmogi Latvijas Valsts vēstures arhīvā”, kas tika atzīts par labāko vēstures tematikai veltīto